Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Felix Barrutia Iriondo

Eibar, Gipuzkoa (1934)

Aurkibidea

Biografia

Eibarren jaio zen, Arragueta kalean; gerra ondoren Jardineta kalera joan zen familia osoa. Zortzi urte inguru zituela Ardantza kalera joan ziren bizitzera eta inguru hori ondo gogoratzen du. Gurasoak eta emaztea ere eibartarrak ditu. Armeria eskolan ikasi ostean, Alfan hasi zen lanean eta bertan jubilatu zen (urtebetez Lambrettan ere jardun zuen). Mendizale amorratua, aitarekin hasi zen mendian ibiltzen 6-7 urte besterik ez zituela. Harrezkero horixe izan da bere zaletasun handiena. Futbolean ere ibili zen Txantxazelaiko txapelketetan, eta gerora Urko eta Arrate taldeetan.

Zintak

EIB-038

- **Proiektua**: Eibarko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2008-02-27
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Sarasketa, Ane
- **Transkribatzailea(k)**: Iriondo, Ander
- **Emalea**: Sarasua Aranberri, Asier

EIB-039

- **Proiektua**: Eibarko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2008-02-27
- **Iraupena**: 30 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Emalea**: Sarasua Aranberri, Asier

Pasarteak

1. Ardantza, Dos de Mayo eta inguruak

- **Erref**: EIB-038/002
- **Iraupena**: 0:04:02. **Hasi**: 00:02:03. **Bukatu**: 00:06:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Eibarko Ardantza auzoa ezagutu zuen batik bat. Ardantza kalearen zati handi bat galdu, eraldatu, egin zen. Garaiko Ardantza eta Dos de Mayo (Toribio Etxebarria gaur) kaleak eta inguruak nolakoak ziren azaltzen du.

2. Erreka inguruak

- **Erref**: EIB-038/004
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:06:34. **Bukatu**: 00:08:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Eibarren, Ardantza inguruko erreka eta zubia non zeuden kontatzen du. Zubia ortuetara heltzeko bidea zen.

3. Ardantzako iturriaren ospe ona

- **Erref**: EIB-038/005
- **Iraupena**: 0:03:15. **Hasi**: 00:08:33. **Bukatu**: 00:11:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:
Eibarko iturriak non zeuden kontatzen du. Amañako iturria galdu egin zen. Gertaera bat kontatzen du. Eibarko Ardantzako iturriaren ospe ona aipatzen du. Ur gutxi botatzen zuen.

Transkripzioa
- Eta hor inguruan itturrixak be baziran Ardantzan pare bat…
-Ardantzan zeuan ointxe daon lekuan, trenbidepian, hantxe bat eta bestia, itturri zaharra, ba… oin ez dakit ze pasau jakon hari. Karo, ez naiz pasau urtietan, baiña...
- Etxiak ein dittue, protekziñoko etxiak ein dittue.
- Bai harek bai, baiña berau… bueltia… Katxoneko etxia? Han bueltia hartzen zan, hartzen da, Aldatzerako, ba, bueltia hartu barik hantxe aurre-aurrian. Zegaittik han Mendizabalen-ta… horrek ein zebenian… Mendizabalek ein zebanian tallarra hondatu zan, lehen be ez zan, baiña, aberatsa. Harek galdu eitten eban ura. Ardantzakuak esaten eben Eibarren urik onena haixe zala. Honek Errekatxukua dala hamenguak; bestiak, ba, Urkuzukua. Bai, ta Amañakua be bai, Amañakua galdu da. Behin juan nitzan… hori bai esan leikiala galdu dala, itturri zaharra ez dakit, baiña Amañakua… juan nitzan. Laredon egoten naiz ta, zera ta, behin hango batekin berbetan ta akordau nitzan. “Hau dok herrixa” esan netsan, “Holan herri txikixa izateko, itturri bat ez juat /etxuat/ ikusi herrixan!”. “Ez ze Laredo laua da, ta zera ta…” “Baiña hor mendixa badakak honek ta itturri bat ez daok hamen. Ze gauza rarua!”, “Ta zeuek zenbat dakazuez ba?”, “Ta ba… ez jakixat /etxakixat/ nik baiña Amaña ta Aldatzekua ta itturri zaharra

be sartu neban —ez dakit [holan] zan baiña—, ta Ubitxakua ta hau Errekatxukua ta Urkuzukua ta...
- Aurrera parekua...
- E?
- Aurrera parian be...
- Baitta, baiña han ez dau emoten oin, ez dau [botatzen]. Baiña esan netsazen dozena erdi bat edo, edo gehixau, ta txokauta geratu zan. Ta esan neban: “Amañakua ikusi bihar juat”. Banoia pasiuan ta sartzen naiz ta dana kakalekua dana, ta itxitta, ez dau urik, ez dau, ha galdu da. Hori bai, baiña itturri zaharra ez naiz akordatzen.
- Oin behintzat uste dot galdu dala. Eta harek famia zekan orduan?
-Ardantzakuak? Nik entzuna. Ta nere aitta horkua zan, hor inguruan... Birjiñapian bizi izandakua zan. Gero Birjiñapia gerraostian, ba, batzuk bizi izan zian baiña bastante zera zeuan. Ta han tuneletik pasauta, oin diferente, oin ez da lehengo... baiña bueno han kunbua ta ezautu nittuan nik, ta hangua zan. Ta ba, harek be esaten eban “lehen itturri zaharra ona zan” ta itturri zaharra ez dakit zer ta... Nere aittak be esaten eban hango ura ona zala, baiña nik neuk, e... Han gitxi botatzen eban ta joe, badakizu, igual, “Felix! Ekarrizu ura!” ta joe, trenbidepera juaten nitzan, bueno, trenbidian kontrakora. Han hartu ta, “Bizkor ein dozu! Zelan, baiña?” ta “Jo, eske bestiak ez dau botatzen!”. Ta, klaro, neretzat miñutu bat galtzia txarra zan! Joe, nik foballian edo pelotan edo [...] gustatzen jatan ta, joe, ez jatan gustatzen itturri zaharrera juatia. Baiña, bueno, iñoiz juan ein bihar izaten giñan.
- Bai, umien biharra izaten zan ura ekartzia...
- “Ekarrizu ura!” ta “Joe, oin juari hara!”. “Juari hara” ta hantxe pitxarra bete ezinda hantxe ordu erdi.

4. "Piszina"ren neurria eta itxura

- **Erref**: EIB-038/010
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:14:13. **Bukatu**: 00:15:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:
Eibarko erreka nondik nora zihoan kontatzen du. Jendeak bertan igeri egiten zuen, Amañakoan batik bat. "Piszina" deitzen dio eta nolakoa zen kontatzen du; neurriak.

5. Julian "Itsua"ren gertaerak

- **Erref**: EIB-038/011
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:15:00. **Bukatu**: 00:17:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Julian "Itsua"ren gertaerak; errekara salto egin eta belartzara jausi zenekoa.

6. Maltzagako errekara bainatzera

- **Erref**: EIB-038/014
- **Iraupena**: 0:00:32. **Hasi**: 00:18:20. **Bukatu**: 00:18:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:
"Piszinia" polita zela dio, baina erreka zikina zegoela. Gero, gerraostean, Maltzagara joaten ziren putzua egiten zelako bertan.

7. "Kateka" jolasten zuten

- **Erref**: EIB-038/020
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:20:46. **Bukatu**: 00:22:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Gaztaroko jolasak aipatzen ditu. "Kateka" jolasa nola jolasten zuten.

8. Gaztetako jolasak

- **Erref**: EIB-038/021
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:22:18. **Bukatu**: 00:24:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Neskek "Txingorgainean" egiten zuten eta "Txirikilean" mutilek. "Txirrinbola", "Txapa-karrerak", "Kanikak", "Perlak" (neskak)... Helduagoak zirenean "A la garza", diruarekin jolasten zuten.

9. Club Deportiboko domina eta beste omenaldi bat.

- **Erref**: EIB-038/023
- **Iraupena**: 0:00:46. **Hasi**: 00:26:24. **Bukatu**: 00:27:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Aitarekin zein mendi egiten zituen kontatzen du. Aita Club Deportiboko

presidente izan zen. Club Deportiboko domina jaso zuen Felixek. Baita Donostiako "Hamaika Bat" mendi taldekoek egindako omenaldia ere. Bere zaletasunaren inguruko kontuak batzen ditu.

10. Eibarko Club Deportiboko mendi lehiaketa

- **Erref**: EIB-038/026
- **Iraupena**: 0:00:46. **Hasi**: 00:29:30. **Bukatu**: 00:30:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Eibarko Club Deportiboko mendi lehiaketa edo domina jasotzeko egin beharrekoak kontatzen ditu.

11. "Ehun mendi" lehiaketa

- **Erref**: EIB-038/029
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:31:33. **Bukatu**: 00:32:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
"Ehun mendi" lehiaketaz ari da. Club Deportiboko lehiaketan parte hartzeko funtzionamendua kontatzen du.

12. Eibartarrekin mendira: San Martin, Basauri eta Ojanguren

- **Erref**: EIB-038/035
- **Iraupena**: 0:03:16. **Hasi**: 00:34:28. **Bukatu**: 00:37:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Jose Mari Kruzeta eta Serafin Basaurirekin ere joandakoa da mendira. Baita Indalecio Ojangurenekin ere. Indalecio Ojangurenek argazkiak ateratzen zituen eta gero galerian jartzen zituen salgai.

13. "Mallabi motza" pertsonaia ezaguna

- **Erref**: EIB-038/037
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:37:44. **Bukatu**: 00:38:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
"Coloniales Muñoz" biltegia non zegoen kontatzen du eta bertan lan egiten zuela "Mallabi motza"k.

14. Ojanguren gizon bizia

- **Erref**: EIB-038/038
- **Iraupena**: 0:00:26. **Hasi**: 00:38:39. **Bukatu**: 00:39:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Indalecio Ojangurenen izaeraz aritzen da: urduria, bizia...

15. Mendian lo, kanpin-denda eta txaboletan

- **Erref**: EIB-038/039
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:39:05. **Bukatu**: 00:41:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Kanpin denda eramaten zuten mendira. Bestela txaboletan egiten zuten lo. Gorbeia aldeko gertaera bat aipatzen du. "Inaxio artzaia" aipatzen du eta "euri langarra" hitza. Kanpin dendak Club Deportiboak uzten zizkien. Nolakoak ziren orduko kanpin dendak kontatzen du.

16. Mendiko bazkariak nola antolatu

- **Erref**: EIB-038/041
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:41:15. **Bukatu**: 00:43:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Mendira joaten zirenean guztion artean antolatzen ziren: zer erosi, zenbat... Etxera gosez bueltatzen ziren. "Infernilloa" lehenengo, gero gasolinadun sua erabili zuten.

17. Mendiko lagunak

- **Erref**: EIB-038/043
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:44:04. **Bukatu**: 00:45:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Lau lagun ibiltzen ziren gehienetan: Eustakio Narbaiza, Juan Mari Kortazar, "Boti" eta bera. Mendira nola joaten ziren eta zer zuten aipatzen du."Petrus"ekin ere joaten zen Aralarrera.

18. Eibartarrak Kalamua aldera gehiago

- **Erref**: EIB-038/048
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:50:55. **Bukatu**: 00:51:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:
Eibarko jendeak Arrate, Kalamua aldera jotzen zuela dio. Galdaramiño aldera gutxiagok. Perretxikotara joaten zirela gehiago kontatzen du.

19. Perretxikotan "kolpea" eman zuenekoa

- **Erref**: EIB-038/049
- **Iraupena**: 0:02:53. **Hasi**: 00:51:52. **Bukatu**: 00:54:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:
Perretxikotan "kolpe ona" jo zuen. Pagei Kortatik-Ixuara-Aginaga-Ermura. Urritxak eta urdinak hartu zituzten, dozena bana etxerako. Beste hainbeste dozena han laga zituzten.

20. Perretxiko-guneak

- **Erref**: EIB-038/051
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:55:38. **Bukatu**: 00:57:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:
Perretxiko-gune onak zeintzuk ziren dio: Oiz aldea, Trabakua... Felix ez zen perretxikolari ona izan. Gasteiz aldeko Landa ere gune emankorra zen. Beizuko zabal aipatzen du.

21. Gaztetako futbol partidak eta bere taldeak

- **Erref**: EIB-038/053
- **Iraupena**: 0:03:18. **Hasi**: 00:57:53. **Bukatu**: 01:01:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
Umetan futbolean asko jokatzen zuen. Eibarko "Moska" taldean jokatzen zuen Jardinetan. Urko taldean eta Arratean ere jokatu zuen gerora. Eibarko Ipuruako zelaian jokatzen zuen. Kuadrilla arteko lehiaketak Txaltxa-zelaian izaten ziren. Zazpi zazpiren aurka jokatzen zuten. Bere sasoian lagun-taldeak lagun-taldeen kontra jokatzen zuten eta dirua jokatzen zuten.

22. Arrate Futbol Taldea

- **Erref**: EIB-039/001
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
Felixek Urko futbol taldean jokatu zuen 1952an eta handik Arrate taldera joan zen, elizak sortutako talde bat. Gerora, Arratek eskubaloira jo zuen gehiago. Garai batean talde polita izan zen Arrate. Eibarrek ezin izaten zion Elgoibarri irabazi eta Arratek, ostera, Ipuruan Elgoibarri irabaztea lortu zuen.

23. Ipurua futbol zelaia eta "Rancho Grande"

- **Erref**: EIB-039/002
- **Iraupena**: 0:04:55. **Hasi**: 00:03:05. **Bukatu**: 00:08:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
Ipurua futbol zelaiaren ostean "Rancho Grande" izeneko txabola eta ingurunea zeuden, Arruabarrenatarrena. Eibarrek jokatutako partida batzuk gogoratzen ditu. Ipurua egin zenean zelaia besterik ez zegoen, ez harmailarik eta ez ezer. Eta atzeko aldean "Rancho Grande".

24. Umetan pilotan egiten zuten edozein hormatan

- **Erref**: EIB-039/003
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:08:00. **Bukatu**: 00:10:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Ume guztiak pilotan eta futbolean aritzen ziren egun osoan. Felixek batez ere pilotan egiten zuen, bai Jardiñetan, bai Alhondigako hormetan, bai parrokiaren aurka... Etxeetako bizilagunak haserretu egiten ziren pilotakadengatik.

25. Eskuz egindako pilotak eta putsezko baloiak

- **Erref**: EIB-039/005
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:10:15. **Bukatu**: 00:13:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
Pilotak harizkoak izaten ziren, etxean egindakoak. Erdi-erdian kortxoa (botila bati kendutakoak) edo goma zati bat jartzen zitzaien eta inguruan haria. Eta, amaitzeko, josi. Norberak egiten zituen. Erositakoak ere bazeuden, Maria Ospittaleneko dendan erositako larruzkoak. Lehenengo baloiak "putsak" izaten ziren, gomazkoak. Errazegi zulatzen ziren. Larruzko bat ere izan zuen Felixek, baina puztera eraman eta lehertu egin zitzaion. Behin adin batera heldu zirenean, 12-13 urtetik aurrera, kuadrillan diru pixka bat jartzen hasi ziren materiala erosteko.

26. Maomaren bizikleta denda

- **Erref**: EIB-039/006
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:13:00. **Bukatu**: 00:15:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:
Bizikletan ez zen ia inoiz ibiltzen; etxean ez zioten lagatzen. Ezkutuan ibiltzen zen, lagunen batek utzita. Bizikletak alokatzen zituen denda bat ere bazegoen Isasi kalean, "Maoma" ezagunarena (Magunazelaia).

27. Txanponak: txakur txikia, erreala, pezeta...

- **Erref**: EIB-039/007
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:15:40. **Bukatu**: 00:17:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:
Gazte denborako txanponak: txakur txikia, txakur handia, erreala, erreal bikoa eta pezeta. Pezetatik gorakoak papera ziren: pezeta bat, bi, bost, hogeita bost... Hortik gorakoak handiak ziren. Bere gurasoen garaian xemeikoak ere baziren (zentimo bat). Txakur txikia eta handia kobrezkoak ziren; errealak nikel itxurakoak eta zulodunak

28. Lambretta lantegian urtebetez

- **Erref**: EIB-039/008

- **Iraupena**: 0:04:43. **Hasi**: 00:17:50. **Bukatu**: 00:22:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Behin Armeria Eskolako ikasketak amaituta, Ayra Durex lantegira joan zen. Eskolak amaitu eta egun gutxira hasi zen lanean; 17 urte zituen. Handik urtebetera Alfara joan zen. 1962 inguruan Lambrettatik deitu zioten: enpresa ez zihoan batere ondo eta enpresa salbatzeko ahalegina eskatu zioten Felixi. Urtebete ondoren Alfara itzuli zen. Lambretta enpresa oso ondo hasi zen, indar handiz eta irabazi askorekin. Baina enpresa sortu eta gutxira beherakada hasi zen: batetik, automobilen gorakada etorri zelako eta bestetik, Lambretta motor baten kostua handia zelako.

29. Margarita Murgizu eta Jesusa Arregi irakasleak

- **Erref**: EIB-039/010
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:24:00. **Bukatu**: 00:28:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Eskolara Alhondigara joan zen eta gero Jardiñetara. Urtebetez Margarita Murgizu irakaslearekin ere ibili zen, partikularrean. Handik Jesusa Arreginera ere joan zen. Murgizu eta Agirre bezala, beste hainbat irakasle eta akademia ere izan ziren. Ezagunena, Academia Urtiola (Urtiaga eta Olano). Horrelako akademia eta eskoletan, gehienbat, kontabilitate kontuak irakasten zituzten. Murgizuk ume talde ederra izaten zuen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-11-20

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com